

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Succesfuld sommer for de danske hedehøge

De sidste danske hedehøge forlod landet i starten af september og befinder sig nu et sted i det vestlige Afrika syd for Sahara. Mens vi venter på, at de kommer retur, kan vi se tilbage på den bedste ynglesæson i mange år for Danmarks hedehøge.

Ynglesæsonen 2014 var den mest succesfulde for de danske hedehøge i mange år. Op til 32 par ynglede i den sydvestlige del af Danmark, og et rekordhøjt antal unger fløj fra de mange reder.

Allerede i maj måned blev usædvanligt mange hedehøge observeret omkring yngleområderne, og dagene i felten var travle og gode. Alligevel lod optimismen sig begrænse lidt, idet flere af de stedfaste hedehøge pludselig forsvandt eller holdt op med at vise tegn på yngleaktivitet.

Bekymringerne forsvandt dog heldigvis igen, og i løbet af sæsonen lykkedes det hedehøgene at få hele 60 unger på vingerne – over tre gange så mange som i 2013. Syv af yngleparrene slog sig ned i et helt nyt yngleområde nær Gram, hvor det lykkedes for tre par at få unger på vingerne.

Det bliver meget spændende at se, om der også vil yngle hedehøge i dette område i 2015, og vi kan selvfølgelig kun håbe, at resultaterne af den gode sæson vil smitte af på ynglebestandens størrelse i de kommende år.

Uvurderligt samarbejde

Som altid har både vi og hedehøgene haft grund til at være taknemmelige for det gode samarbejde, som vi har med de lokale lodsejere.

Mindst syv af årets ynglepar blev opdaget af landmænd, som var på arbejde i de marker, hvor hedehøgene havde placeret deres reder.

I flere tilfælde var det kun få meter, der adskilte de dunede unger fra høstmaskinerne, og mindst ni unger ville være omkommet, hvis ikke de opmærksomme landmænd havde fået øje på dem og derefter ladet Michael Clausen, DOF's feltmedarbejder, indhegne rederne.

Her ses DOF's feltmedarbejder Michael Clausen i færd med at ringmærke en hedehøg ved reden. Reden er indhegnet, og alle tre unger i kuldet kom på vingerne. Foto: Svenja Meyer.

På den måde undgås det, at en sulten ræv finder reden og æder de æg eller unger, som har overlevet høstarbejdet i den omkringliggende mark.

DOF's samarbejde med lodsejerne er ganske enkelt uvurderligt for de danske hedehøge.

Vildtstribeprojektet afsluttes

Sommeren 2014 var indtil videre den sidste sæson med vildtstriber.

DOF's projekt med etablering af vildtstriber i hedehøgens kerneområde samt overvågning af områdets mus og fugle (hedehøgens byttedyr) har kørt siden 2012, og der skal nu foretages en grundig bearbejdning af de indsamlede data.

En af de vildtstriber, som DOF har etableret i samarbejde med de lokale lodsejere i hedehøgenes kerneområde. Foto: Svenja Meyer.

Det står allerede klart, at musefangsten i 2014 var markant bedre end i de foregående to år, og det er sandsynligt, at det høje antal mus har hjulpet den sjældne rovfugl med at få det rekordhøje antal unger på vingerne.

Vi har indsamlet gylp fra de ynglende hedehøge i en årrække nu, og forhåbentlig vil en undersøgelse af disse bytterester vise, om fuglenes menu har set anderledes ud i år, hvor der har været særligt mange mus i området.

Hedehøge med GPS-loggere

Hedehøgen Asbjørn, som - helt usædvanligt - havde placeret sin rede midt i en beplantning med energipil, blev i juni forsynet med en GPS-logger. Dagen efter blev hedehøgen Bjarke, som ynglede på Ballum Forland, ligeledes forsynet med en GPS-logger.

Fangsten blev filmet af Flemming Ahlmann, og påsætningen af Asbjørns GPS-logger blev nøje overvåget af de to drenge Asbjørn og Bjarke, som GPS-hedehøge blev opkaldt efter.

Se mere i videoen herunder.

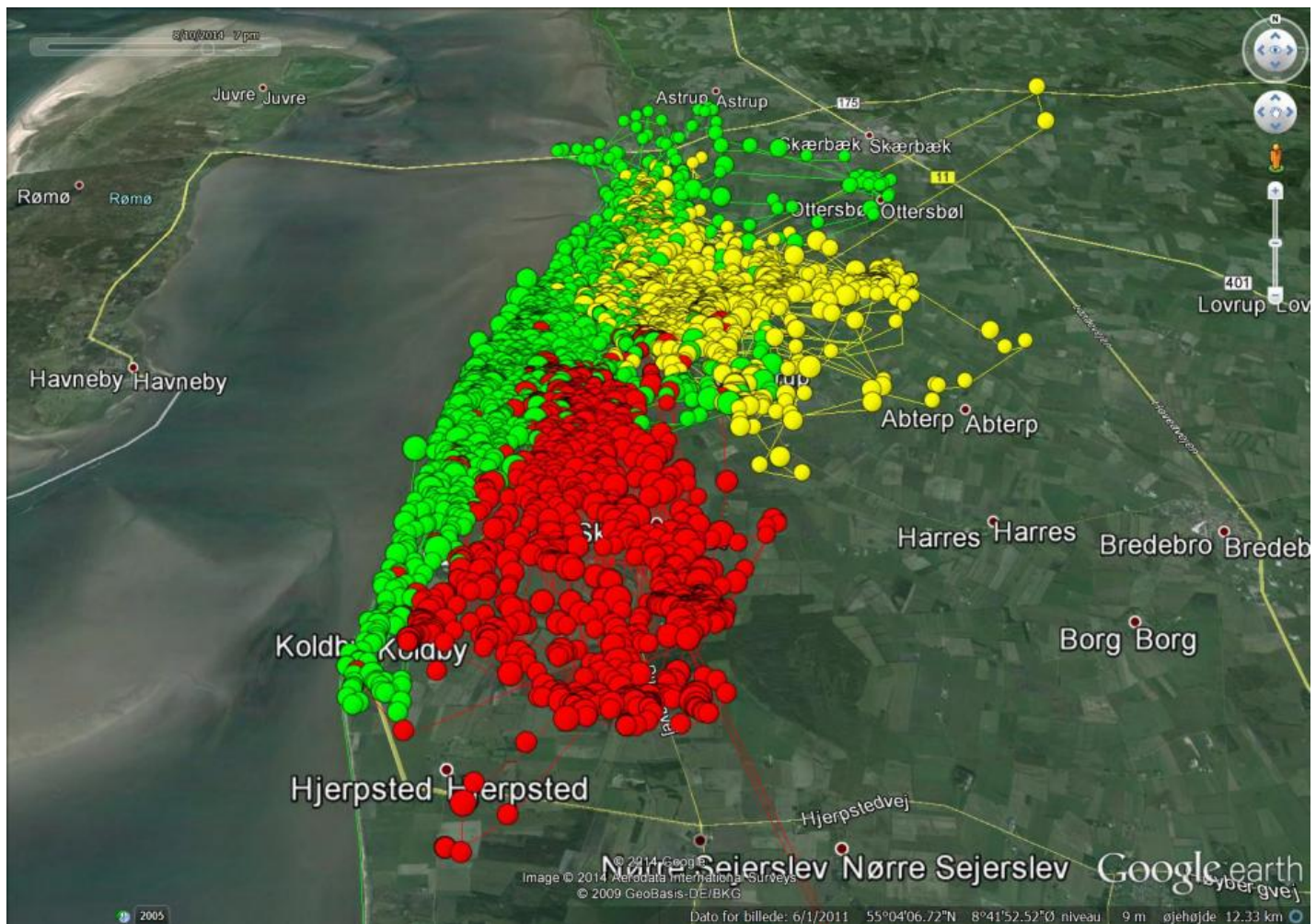
Sorry

This video does not exist.

Asbjørn fik to unger på vingerne og var blandt de sidste ynglefugle, der var at finde i området mellem Skærbæk og Tønder, hvor størstedelen af den danske ynglebestand fortsat holder til. Nu må vi spændt vente på at se, om han vender tilbage i 2015.

Dermed har vi i alt haft tre aktive hanner med GPS-loggere i området denne sæson, idet hannen Flemming, som vi har fulgt siden 2012, også slog sig ned på sin vante yngleplads lige nord for Ballum.

Det var meget spændende at følge de tre hanner, som heldigvis alle havde held med at få unger på vingerne, og kortet herunder viser tydeligt, at hannernes foretrukne fourageringsområder næsten ikke overlapper.

Her ses et kort over de tre GPS-hanners færden i den første halvdel af august 2014. Det ses tydeligt, at Flemming (rød), Bjarke (grøn) og Asbjørn (gul) udnytter forskellige områder til deres fødesøgning.

Det skal dog nævnes, at to andre par yngede nær Asbjørns rede, og at disse to hanners territorier sandsynligvis har haft et vist overlap med både Asbjørns og Flemmings.

Vi har i løbet af sommeren også haft kontakt med de to GPS-fugle Ellen og Peder, som begge blev ringmærket og fik loggere på i 2013.

Desværre har ingen af dem opholdt sig i nærheden af antennesystemet længe nok til at afsløre hverken deres yngleplads eller deres overvintringsområde.

I det mindste er vi dog sikre på, at de fortsat er i live.

Krydser fingre hele vinteren

Der bliver desværre ikke mulighed for at følge danske hedehøge under trækket og i overvintringsområdet denne vinter.

Data fra GPS-loggerne indsamles kun, når fuglene flyver forbi et opsat antennesystem, som etableres ved Ballum hvert forår, hvorimod vi kunne holde kontakt med satellitsenderne året rundt. I øjeblikket har vi dog ingen fugle med satellitsendere på.

Her ses hedehøgen Asbjørn med GPS-logger på ryggen. Vi krydser fingre for, at han vender tilbage til Ballum i april/maj. Foto: Raymond Klaassen, Dutch Montagu's Harrier Foundation.

Sidste vinter døde hedehøgen Mathilde, som vi har fulgt ved hjælp af en satellitsender siden 2009, og i august 2014 mistede vi så forbindelsen til den sidste 'danske' satellitfugl, Lea, som på tre år har ynglet i tre forskellige lande.

I 2012 ynglede hun i Danmark, i 2013 i Tyskland og i 2014 slog hun sig ned i Holland. Nu er hun formodentlig omkommet.

I alt 10 danske hedehøge har haft satellitsendere på siden 2008, og de har givet os megen ny viden om hedehøgenes træk og overvintring.

Samarbejdspartnere

I Projekt Hedehøg indgår Naturstyrelsen Vadehavet, Sønderjysk Landboforening samt Aabenraa, Esbjerg & Tønder Kommuner. Arbejdet med hedehøgen støttes desuden af Villum Fonden, Dyrenes Beskyttelse og Naturstyrelsen.

DOF arbejder tæt sammen med [Dutch Montagu's Harrier Foundation](#) om arbejdet med hedehøgene.

Læs [Årsrapport fra Projekt Hedehøg 2014](#).

Her ses Iben Hove Sørensen, biolog i DOF & artiklens forfatter, med hedehøgen Bjarke, inden han slippes fri på Ballum Forland. Foto: Raymond Klaassen, Dutch Montagu's Harrier Foundation.

 Dato:
07. 11. 2014

 Skrevet af:
Iben Hove Sørensen

 Fotos af:
Svenja Meyer
Raymond Klaassen
DOF

 Emner:
DOF'S PROJEKTER

 Tags:
GPS-LOGGER, HEDEHØG, PROJEKT FOKUSERET FUGLEFORVALTNING, PROJEKT HEDEHØG, ROVFUGLE, SJÆLDNE YNGLEFUGLE

Kilder

Årsrapport fra Projekt Hedehøg 2014

Læs mere om hedehøge med satellitsendere

Læs mere om hedehøgenes ynglesæson 2013